

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดน ไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2*

GUIDELINES FOR DEVELOPING THE IMPLEMENTATION OF THE STUDENT SUPPORT SYSTEM OF THAI-MYANMAR BORDER EDUCATIONAL INSTITUTIONS, UMPHANG DISTRICT, UNDER TAK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

แทน จินะไต้*, ธนกร สิทธีราช

Tan Jintaong*, Thanakrit Sitthirat

คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก ประเทศไทย

Faculty of Education, Northern College, Tak, Thailand

*Corresponding author E-mail: tan_302@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อำเภออุ้มผาง 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อำเภออุ้มผาง 3) เพื่อหาแนวทาง พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อำเภออุ้มผาง เป็นวิจัยแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูล โดยแบบสอบถาม กับกรวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แหล่งข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 150 คน ด้วยวิธีการเจาะจง เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา ผลวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) มีการปฏิบัติ สูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา ด้านการดำเนินงานตามระบบ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.56) มีค่าเฉลี่ยระดับมาก และด้านการตรวจสอบและประเมินผล ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.55) มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านการวางระบบและ แผนดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ 2) ปัญหาการบริหาร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการส่งเสริม ปัญหาระบบข้อมูลการสื่อสาร การจัดทำทะเบียนสะสมของนักเรียนยังได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน การปรึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการกับเครือข่ายครู 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน มีการตรวจสอบข้อมูลการติดต่อสื่อสารให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลในทะเบียนสะสมอย่างเป็นระบบ และมีการส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตาม

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์, อำเภออุ้มผาง

Abstract

This research The objectives are: 1) To study the operating conditions of the student care and assistance system, Umphang District. 2) To study problems in the operation of the student care

* Received July 3, 2024; Revised August 23, 2024; Accepted September 1, 2024

and assistance system, Umphang District. 3) To find ways to develop the operation of the student care and assistance system, Umphang District. This is a research study. exploratory Data were collected by questionnaire. with qualitative research using interviews with experts The research data sources include 150 school administrators and teachers in the academic year 2022 using specific methods. The tools were questionnaires, interviews, data analysis, percentages, frequencies, means, and standard deviations. Content analysis, research results found that 1) Conditions of administration of the student care and support system Overall, there is a high level of practice. When considering each aspect from the highest to the lowest, namely the direction or strategy aspect ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.58,) had the highest practice. has a high level mean, followed by system operations ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.56) has a high level mean and the aspect of inspection and evaluation ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.55) has a high mean level. In terms of system planning and operational planning, the average was the lowest. The average is at a high level ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.47,) respectively. 2) Problems with the administration of the student care and support system. is to organize information systems for promotion Communication information system problems The preparation of cumulative student records still does not contain complete information. Consultation of opinions of the committee with the teacher network 3) Guidelines for developing the operation of the student care and support system Educational institutions should hold meetings to clarify and create understanding of the roles and responsibilities of the operating committee. Communication information is checked to be accurate and up to date. Store information in systematic cumulative records. and there is promotion, supervision, supervision, and follow-up.

Keywords: Developing The Implementation of The Student Support System, Thai-Myanmar, Border Educational Institutions

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) จึงได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนขึ้น โดยมุ่งหวังว่าครูทุกคนสามารถให้ความดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542) มีการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ ภาพรวมของระบบช่วยเหลือดูแลปัจจุบันสถานศึกษาหลาย

แห่งยังขาดความเข้าใจในระบบการดำเนินงานในระบบช่วยเหลือเหลือนักเรียน ครูขาดความรู้ในการทำงาน ทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ จากผลข้างต้นตามมา

สถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2565 ซึ่งจากข้อมูลในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง พบว่า เด็กนักเรียนควรได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน เช่น ปฏิบัติตามกฎของสถานศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้ปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและหลักศาสนาที่นับถือโดยการฝึกมารยาทในการพูด การฟัง การไหว้ การแสดงความเคารพผู้ใหญ่หรือมารยาทการรับประทานอาหารได้เหมาะสมตามวัยและควรได้รับการพัฒนาให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี โดยจัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในการทำงานร่วมกัน แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมหรือการทำงานต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน พบว่า นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น นักเรียนอพยพย้ายถิ่นฐานข้ามพรมแดนเข้ามา ครอบครัวแตกแยก นักเรียนมีปัญหาการแต่งกายไม่เรียบร้อยความประพฤติไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียนเสี่ยงต่อการเกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติด และสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จเกิดจากปัจจัยภายในองค์กรซึ่งเป็นจุดอ่อนของโรงเรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู กระบวนการและวิธีการในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ มีการเปลี่ยนครูที่ปรึกษาทุกปี และครูไม่สามารถติดตามดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง จึงทำให้แก้ไขปัญหาผู้เรียนไม่ถูกจุด ดังนั้น ครู จึงมีหน้าที่ดูแล ส่งเสริมสนับสนุนป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด บทบาทหน้าที่ของครูนอกจากให้ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพแล้วครูต้องรู้หลักจิตวิทยาที่เป็นศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำของเด็กเพื่อช่วยเหลือเด็กตามวัยและพัฒนาการต่าง ๆ (สมพร สุกตัญญี, 2554) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้จากสถิติการออกกลางคันในระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ลภัสรดา เกตุสกุลศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช ณ นครอุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 วัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช ณ นครอุทิศ ด้านปัจจัยกระบวนการและผลผลิต ผลวิจัยพบว่า การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะให้ความสำคัญวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นที่กำหนดไว้ในระบบ โดยนำกระบวนการบริหารไปดำเนินการในแต่ละขั้นตอนตามวงจรบริหารคุณภาพ PDCA ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้นำมาใช้เป็นหลักในกระบวนการบริหารและนำขั้นตอนไปไว้ในขั้นตอนการดำเนินงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยสอดคล้องกับนโยบายการบริหารสถานศึกษา (ลภัสรดา เกตุสกุล, 2565) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เป็นระบบ เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาและผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีความสนใจศึกษาปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของชุมชน สังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 150 ฉบับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 150 ฉบับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 150 ฉบับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

แบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาและนิยามปฏิบัติการ

2. ยกร่างโครงสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามขอบเขตด้านเนื้อหา จำนวน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เป็นแบบกำหนดข้อคำตอบให้เลือก (Multiple response) ได้มากกว่า 1 คำตอบ ตามขอบเขตด้านเนื้อหา จำนวน 4 ด้าน

3. วิเคราะห์นิยามปฏิบัติการเพื่อกำหนดตัวชี้วัดรายด้าน กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามรายด้าน เพื่อใช้ศึกษาสภาพและปัญหาตามขอบเขตด้านเนื้อหา 4 ด้าน

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาความถูกต้องของการใช้ภาษา ความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์และให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับใหม่เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น 3 ระดับ คือ สอดคล้อง = +1 ไม่แน่ใจ = 0 และไม่เห็นด้วย = -1 โดยหาค่า IOC ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

6. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC)

7. ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย คุณสมบัติดังนี้ นักวิชาการทางการบริหารการศึกษาและการวิจัย ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

8. ขออนุญาตถึงโรงเรียนเพื่อทดลองใช้ (Try out) ถึงผู้บริหารสถานศึกษา

9. นำผลการตรวจประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ เลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ และปรับปรุงข้อคำถามที่ใช้ไม่ได้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

10. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปปรับปรุงและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับใหม่เพื่อนำไปทดลองใช้หาค่าความเชื่อมั่น

11. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมือนประชากรที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนอัมพวงวิทย์าคม จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ที่กำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามไว้ที่ระดับ 0.70 ขึ้นไป คำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

12. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์และขออนุญาตให้นำไปใช้จัดเก็บข้อมูล

13. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 150 ฉบับ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออัมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 2 เพื่อขออนุญาตให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2. นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษา พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลตามจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนด้วยตนเอง

3. ขอความร่วมมือเพื่อกำหนดวันเวลาขอเก็บแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยเดินทางไปจัดเก็บแบบสอบถามเมื่อถึงกำหนดตามที่นัดหมายด้วยตนเอง

5. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วนตามข้อคำถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

แหล่งข้อมูล

การหาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ สุ่มแบบเจาะจง สำหรับเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน จาก 3 แหล่งแหล่งละเท่า ๆ กัน เพื่อตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) ดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยานะชำนาญการ จำนวน 3 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยานะชำนาญการ จำนวน 3 คน
3. นักวิชาการหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือผู้อำนวยการกลุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีผลงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือมีตำแหน่งทางวิชาการผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

นำผลการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในขั้นตอนที่ 1 ที่มีสภาพการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดและมีปัญหามากที่สุดของแต่ละด้าน ๆ ละ 3 ข้อมาสรุปอุปนัยแล้วสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์รายด้าน ๆ ละ 1 ข้อ

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนด บันทึกข้อมูลด้วยตัวเอง
2. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปเขียนรายงานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ จัดลำดับ สรุปอุปนัย อภิปรายผลได้ตารางด้วยความเรียงตามลำดับ จัดทำสรุปข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แสดงผลตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์	4.41	0.58	มาก
2	ด้านการดำเนินงานตามระบบ	4.39	0.56	มาก
3	ด้านการตรวจสอบและประเมินผล	4.36	0.55	มาก
4	ด้านการวางระบบและแผนดำเนินงาน	4.31	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย		4.37	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.58$) รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามระบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.56$) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.55$) และด้านการวางระบบและแผนดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.47$) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สรุปผล ได้ดังนี้

ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์

- สภาพการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบเป็นคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมหน้า) คณะดำเนินงาน (ทีมทำ) และคณะให้การสนับสนุน (ทีมประสาน) ($\bar{X} = .33, S.D. = 0.77$)

- ปัญหาการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ที่มีค่าร้อยละสูงสุด คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนยังไม่เป็นระบบไม่ครอบคลุมการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 4.90)

ด้านการวางระบบและแผนดำเนินงาน

- สภาพด้านการวางระบบและแผนดำเนินงานค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประชุมวางแผนการดำเนินงานกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.71$)

- ปัญหาการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ที่มีค่าร้อยละสูงสุด คือ ปัญหาระบบข้อมูลการสื่อสาร เช่น เบอร์โทรศัพท์มือถือของผู้ปกครองเพื่อการติดต่อแจ้งข่าว ประสานงานไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 7.6)

ด้านการดำเนินงานตามระบบ

- สภาพด้านการดำเนินงานตามระบบค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมโฮมรูมระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการและปฏิทินกำหนดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.73)

- สภาพด้านการดำเนินงานตามระบบค่าเฉลี่ยที่มีค่าร้อยละสูงสุด 3 อันดับ คือ การจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนยังได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการทำงานที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ (ร้อยละ 6.9)

ด้านการตรวจสอบและประเมินผล

- สภาพด้านการตรวจสอบและประเมินผลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำสรุปผลการดำเนินการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา การแก้ไขปัญหาและป้องกันให้นักเรียน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.77)

- ปัญหาด้านการตรวจสอบและการประเมินผลที่มีค่าร้อยละสูงสุด คือ การปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะกรรมการกับเครือข่ายครูและผู้บริหารเพื่อหาวิธีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาพร้อมกันทำได้ไม่สะดวกขาดประสิทธิภาพ (ร้อยละ 3.50)

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภอมัณฑะเลย์ จังหวัดตาก เขต 2 สรุปผล ได้ดังนี้

ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอว่า สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานทั้ง 3 คณะ และควรมีการกำกับ ดูแล ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สูงที่สุด (ความถี่ = 9) รองลงมา คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (ความถี่ = 7) และนโยบายและมาตรการการจัดการศึกษา มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมายและแนวดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน (ความถี่ = 6) ตามลำดับ ส่วน สถานศึกษาควรมีการประเมินระบบข้อมูลสารสนเทศนักเรียนโดยผู้ใช้ข้อมูลเพื่อหาแนวทางปรับปรุง ต่ำที่สุด (ค่าความถี่ = 2)

สรุปได้ว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภอมัณฑะเลย์ จังหวัดตาก เขต 2 สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์ ให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบโดยส่งเข้าอบรมกับหน่วยงานภายนอก มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดการปฏิบัติตามระบบในทิศทางเดียวกัน และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสะท้อนผลการประเมินการปฏิบัติงานเพื่อเป็นข้อมูลพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภอมัณฑะเลย์ จังหวัดตาก เขต 2 อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภอมัณฑะเลย์ จังหวัดตาก เขต 2 โดยรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีวางแผนปรับปรุง พัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การกำหนดบทบาทหน้าที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นรายชั้นและระดับโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน และนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรให้สามารถดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตามแผนกลยุทธ์ จึงทำให้สภาพการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภอมัณฑะเลย์

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของเทอดศักดิ์ ยะยอง ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิง (เทอดศักดิ์ ยะยอง, 2562) สอดคล้องกับการศึกษาของจิตราพร สุทธิสาร ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกัน (จิตราพร สุทธิสาร, 2562)

2. ปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ มีผลการวิจัยแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ พบว่า มีปัญหา คือ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนยังไม่เป็นระบบไม่ครอบคลุมการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ไม่ได้นำนโยบายและมาตรการการจัดการศึกษา มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมายและแนวดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ต่ำ จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในทิศทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจนที่เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐนิยา ห่องกระจก ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจร คุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ญัฐนิยา ห่องกระจก, 2562)

2.2 ด้านการวางระบบและแผนดำเนินงาน พบว่า มีปัญหาปัญหา คือ ปัญหาระบบข้อมูลการสื่อสาร เช่น เบอร์โทรศัพท์มือถือของผู้ปกครองเพื่อการติดต่อแจ้งข่าว ประสานงานไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวไม่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง และการประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อแจ้งข่าวสารและการส่งต่อฉุกเฉิน การอบรมให้ความรู้ครูและบุคลากรให้มีความรู้สามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี ยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ต่ำ รวมทั้งข้อมูลการติดต่อประสานงานในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์จันทร์ กลิ่นสุคนธ์ ที่ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 (พงษ์จันทร์ กลิ่นสุคนธ์, 2563)

2.3 ด้านการดำเนินงานตามระบบ พบว่ามีปัญหา คือ การจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนยังได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการทำงานที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมโฮมรูมระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการและปฏิทินกำหนดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติต่ำที่สุด แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกำหนดไม่เป็นระบบ การส่งต่อนักเรียน ไม่แจ้งผู้ปกครอง และจัดทำบันทึกเป็นหลักฐานอย่างครบถ้วน และการนำข้อมูลมาบันทึกในระเบียบสะสมและแบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนไม่ทำตามที่กำหนด จึงทำให้ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งระบบการติดต่อประสานความร่วมมือในการเฝ้าระวังป้องกันให้นักเรียน ไม่ชัดเจนไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของรัชพล เทียงดี ที่ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (รัชพล เทียงดี, 2563)

2.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล พบว่า มีปัญหา คือ การปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคณะกรรมการกับเครือข่ายครูและผู้ปกครองเพื่อหาวิธีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกันทำได้ไม่สะดวกขาดประสิทธิภาพ การประเมินผลการปฏิบัติตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

กับการสรุปผลการดำเนินงานการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังมีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ครบถ้วน นำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่หลากหลาย จึงทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิตไม่ได้ประสิทธิภาพ ครูขาดขวัญกำลังใจไม่มีความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลจึงทำให้ผลการประเมินไม่ตรงกับสภาพจริง สอดคล้องกับการศึกษาของ นพมาศ สุขอุดม ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (นพมาศ สุขอุดม, 2560)

3. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภอ อัมผาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปได้ ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ ว่าสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานทั้ง 3 คณะ และควรมีการกำกับ ดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และนโยบายและมาตรการการจัดการศึกษา มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมายและแนวดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

3.2 ด้านการวางระบบและแผนดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบข้อมูล การติดต่อสื่อสาร เช่น เบอร์โทรศัพท์ หรือ line ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีการจัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และมีการอบรมให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบทั้งในโรงเรียนและส่งเข้าอบรมภายนอก

3.3 ด้านการดำเนินงานตามระบบ สถานศึกษามีควรการจัดเก็บข้อมูลการคัดกรองใน ระดับชั้นเรียนและของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการประชุมอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อการปฏิบัติตามระบบไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย สร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกเพื่อเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงต่อนักเรียน และมีการกำกับ ติดตามให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมพัฒนา นิเทศ กำกับ ติดตาม และสนับสนุนช่วยเหลือการจัดกิจกรรมของครูให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้างระหว่างครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและปรึกษากันได้อย่างเป็นระบบ และสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เหมาะสมเพียงพอ สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของจิตราพร สุทธิสาร ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 ที่เสนอแนะว่า โรงเรียนควรมีการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อแก้ไข และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรจัดทำบันทึกข้อมูลนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ส่งต่อไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนมีเครือข่ายที่พร้อมและประสานความร่วมมือกันกับทางโรงเรียน จะทำให้การส่งต่อได้ผลและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแนะแนวอย่างเป็นระบบ ให้ครูได้มีการพูดคุยกันเพื่อการส่งต่อ เพื่อจะได้รู้ และเข้าใจในปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้อง และแก้ไขได้ถูกวิธี (จิตราพร สุทธิสาร, 2562)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ด้านสภาพการบริหารระบบการดูแล สถานศึกษาที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนวเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง อบรมให้ความรู้ครูและบุคลากรให้มีความรู้สามารถในการทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง ประชุมชี้แจงบุคลากรอื่นที่สนับสนุนการบริหารระบบให้มีความรู้และเข้าใจในงานระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน ด้านปัญหาการดำเนินงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อ

นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้เป็นระบบ นำนโยบายและ มาตรการการจัดการศึกษา มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมายและแนวดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน การจัดโครงสร้างการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ชัดเจน มีระบบ ข้อมูลการสื่อสาร แจ้งข่าว ประสานงาน ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวรับการพัฒนาให้มีทักษะการใช้ เครื่องมือคัดกรองนักเรียนทำให้มีความเชื่อมั่นในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ของคณะกรรมการกับเครือข่ายครูและผู้บริหารเพื่อหาวิธีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน การประเมินผล การปฏิบัติตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงกับการสรุปผลการดำเนินงาน การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมใน การวางแผนติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเสนอความคิดเห็น ต่อผล ปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ครูให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในลักษณะของเครือข่าย เพื่อให้การติดต่อประสานงานมีความรวดเร็ว และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น โดยการให้ข้อมูลเพื่อการสื่อสารที่เป็นปัจจุบัน เพิ่มช่องทางการติดต่อด้วยการมีเครือข่ายครู และผู้บริหารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งระดับห้องเรียน ระดับช่วงชั้นและระดับโรงเรียน โดยอาศัยตัวแทนครูและ ผู้ปกครองเป็นแม่ข่ายหลักในการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับบ้านอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาตระหนักและให้ความสำคัญของการนำนโยบายการบริหาร ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ต้องมีการกำกับ ติดตาม สร้างความเข้าใจให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรและผู้ปกครองได้มีความรู้ เข้าใจในแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตาม นโยบาย รวมทั้งสนับสนุน พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกโดยการจัดสรรงบประมาณ และสำรวจจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อ ส่งเสริมการทำงานของผูปฏิบัติงาน มีการติดต่อสื่อสารขอความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรภายนอก เช่น สถานีอนามัย สถานีตำรวจ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้เข้ามามีบทบาทส่วนร่วม แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชายแดนไทย - เมียนมาร์ อำเภออุ้มผางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 2 สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามี ส่วนร่วมวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์ ให้ความรู้บุคลากรที่รับผิดชอบโดยส่งเข้าอบรมกับหน่วยงานภายนอก มีการสร้าง ความรู้ความเข้าใจให้เกิดการปฏิบัติตามระบบในทิศทางเดียวกัน และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสะท้อนผลการประเมิน การปฏิบัติงานเพื่อเป็นข้อมูลพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ครั้งต่อไป 1) ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการวางระบบและแผนดำเนินงานบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาทุกสังกัด เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี 2) ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- จิตราพร สุทธิสาร. (2562). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐนิชา ห้องกระจก. (2562). แนวทางการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจร คุณภาพ PDCA ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- เทอดศักดิ์ ยะยอง. (2562). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิง. ใน สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นพมาศ สุขอุดม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 9 (19 สิงหาคม 2542).
- พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์. (2563). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 14 (6 เมษายน 2560).
- ลภัสรดา เกตุสกุล. (2565). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช ณ นครอุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ใน คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลการช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2564. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 9(5), 73-81.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2554). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.